

מדינת ישראל
הכנסת

פ.ט.

פרוטוקול ג / 1

מישיבת ועדת השירותים הציבוריים, שהתקיימה
ביום ג', ב' בכסלו תשי"ד - 10.11.53,
בשעה 8.45.

נוכחיו: חברי הנועדה:

- ג. מבניטל - היו"ר
- ב"צ הרמל
- מ. חביבי
- ב. כצנלסון
- ט. כפרית
- י. ניצני
- ד. נצר

- מוזמנים:
- מר בר-נור - היועץ המשפטי מטעם משרד הסעד.
 - מר סילוז - משרד הסעד
 - גב' ספירוביץ - משרד הסעד
 - מר שטרן - מנהל שירות המבחן במשרד הסעד.
 - מר גלכ - מטעם משרד המשפטים.

- סדר-היום:
- (1) חוק לתקון פקודת העדות עבריינים במבחן, תשי"ד-1953;
 - (2) קבלת מסלחת של עוררים.

ס. רוזטי:
ביחס להמגנת העוררים בראוני לציין
כי כידוע לכם, בהתאם לחוק הסיבות
בניני הכנסת מסור להפגין בהקבת הכנסת בלי רשות יו"ר הכנסת.
רשות זו לא נתבקשה ולא ניתנה. ברור שהתקלות זו מסורה בהחלט.
לא פנינו למסורה לפזר את ההתקלות לפרות סיו"ר הכנסת רשמי לעשות
זאת; לא עשינו זאת משום שהחשבנו בסצנם הסוציאלי.

מתמול כמה מחברי הכנסת התערבו ובקשו
שנקבל מסלחת, אך בשינות הכנסת החליטה לא לקבלם. הבקר שלחתי להם
תה ועוגות, ושבו פעם, התייחסתי אליהם במופן מיוחד משום שהם עוררים.

לדעתי, ראוי - אם הם יסכימו - שתקבלו
נותם. מני מסלח את קצין הכנסת אליהם. יש לי הרושם שהם לא יתפקדו
בזה, כי הם דורשים שהכנסת תתערב בענינם ותתן להם שיכון וכו'.

היו"ר ב. אבניאל:

אני פותח את הישיבה.

אני שמח לטבת אתכם עד אשר יחזור ד"ר אלטמן

מסליחותו.

אני מודה לפר רוזסי על דברי ההסבר שנתן לנו בקשר להפגנת העוורים. ובהתאם להצעת פר רוזסי לשלוח את קצין הכנסת אל העוורים, אני מציע לשלוח אחד או שניים מחברי הוועדה אל העוורים, והם יטבירו להם. שאנו מוכנים לקבלם.

בינתיים, ניגש לדיון על החוק לתקון פקודת העמדת עבריינים במבחן. תטי"ד-1953.

מר גלס:

הייתי מציע לחברי הוועדה שיט לתת, בראש וראשונה, תאור קצר על הטכניקה של החוק הקיים, ובכלל כיצד הוא פועל מבחינה טכנית. על הצד הטעמי שבדיון, מר הסעד כבר הרצה.

היו"ר ב. אבניאל:

ניסיתי לעשות משהו בכיוון הצעתך, והכינותי 7 שאלות.

שאלתי הראשונה שתחילה מדברי ההסבר, סעיף א': "פקודת העמדת עבריינים במבחן טאמפרת לבתי הסטפט לסחרר עבריינים, כצעירים כמבוגרים, בתנאי שיעמדו לתיקוחו של פקיד מבחן... וכו'" ברצוני לדעת, כיצד כל זה פועל.

ב) באותו סעיף כתוב בהמשך: "תקופה שבית הסטפט יקבע בפסק דינו, בהתחשב עם האופי, העבר, הגיל והבריאות של הנספט... וכו'" ברצוני לדעת מה הם הגורמים שמחייבים את התיקון.

ג) סעיף ב' קובע: "הנספט יצווה לגור במוסד תקופה שלא תעלה על שלוש שנים... כאן ברצוני שיהיה הסבר מהו הנספון ולקבל דוגמאות למעשה.

ד) אותו סעיף (סעיף ב') מסתיך ואומר: "... כי הורה בדבר סגורי הנתון במבחן לא תינתן אלא בהסכמת הסוסד שבו יגור הנתון למבחן." ברצוני לדעת אם זה ניתן בנגוד לרצונו של הנתון למבחן או שזה טעון הסכמתו של הנתון למבחן.

ה) סעיף ג', בפיסקה השניה כתוב: "לפי החוק המוצע, ילד או נער שסוחררו למבחן על עבירה פלונית ועברו במטך תקופת המבחן עבירה שניה והסופט לנוער מחליט לנהוג בהם כאסור בלי לחייבם בדיון, תשפיע החלטתו על צו המבחן כאילו היה חיוב בדיון". נראה שדבר זה עלול להיכשל. אולי נבטל את הסייג הזה ובחייב את המדינה שיהיה במקרה זה מוסד וסלא יהיה תלוי במוסד.

ו) סעיף ד': מהו המצב בענין חיוב בדיון? מה היו התוצאות במטח זה?

ז) סעיף ה': נדמה לי שעצם הבאת נער או נערה בפני סופט שלום עלול להספיע את רישוסו הקשה. במקרה זה חייב להביא ראיות בשבועה וכו'.

בסעיף זה כתוב: "נתעוררו ספקות" / מה הן הספקות שנתעוררו, כדי שנהיה משוכנעים שהתקון שאתם מציעים לנו הוא בסדר. כן ברצוננו שתביאו בפנינו דוגמאות.

בסעיף ו' כתוב: "אשה או נערה שהועפדה למבחן חייבת לפי החוק הקיים להימצא בהסגחתה של פקידת מבחן". נוסח זה לא נראה לי.

10 בר-טור:

כפי שכבר נסר היוטב-רוט, אף אני לא מכנס
לבעיה הכללית שהיא כבר ניתנה. מקדים רק

בתימור הטכניקה.

יש הבדל בין הדיון על העבריינים הצעירים
המועדים למבחן לבין עבריינים מבוגרים. בבית המשפט לנוער, כל עברייני
שנתפס ע"י המשטרה, לא חשוב מהי עבירתו, מובא לקצין המבחן אחרי חקירה.
קצין המבחן מתחיל בחקירה בדבר חוג ביתו, אופיו, חברתו, סיבות כשלונו
וכו'. ובסיכום הדו"ח שיוגש לבית המשפט יודגש מה העלתה החקירה באותו
עברייני צעיר. דבר זה אינו עומד בקשר עם אותו עברייני אמנם עבר עבירה
או לא. השופט אינו מחוייב להרשיע את העברייני הצעיר בהרשעה פורמלית.
אכן יהיה הכרח להעביט את העברייני לפי סעיף זה וזה באם סוכנע שעבר
עבירה. סיד השופט עובר לדון בדו"ח שהוגש לו ע"י קצין המבחן.

מר גרינפלד:

נגסנו קצין הכנסת ואנכי אל העווררים,
ולאחר שהטברג להם את דבר בואנו, הם
העטידו תנאי שלא תהיה כל האחייבות מצדם לחזור למקומם. כלומר שכל
מה שיעשה עבורם יהיה ללא תוצאות הם ימשיכו לשבת. המשלחת תהיה בת
3 איש, אשר לא ייצגו את כולם. כל המפגינים הם בסך הכל 15 איש.

היו"ר ב. אבניאל:

אני מציע שתביא בפנינו מסלחת של 7 איש
ולא של 3, ואני בטוח שהם יסכימו.

אני מציע שנפסיק את הדיון הזה של הצעת
החוק, ונספיע את גב' מאירוביץ בקשר לבעיית העווררים, מדוע לא ניתנה להם
האפשרות להיפגש עם מישהו ממשרד הסעד, כפי שנאמר לנו כאן.

גב' מאירוביץ:

קבלתי את העווררים 20 פעם במשרדי ופעם
אחת לא קבלתי אותם היות והייתי בהופעה.
קבלת מסלחות אלה מכבידה על העבודה, ובכלל אין אפשרות לבצע עבודה יעילה.

לעצם העניין: הבעיה הנה חמורה ביותר.
עווררים אלה שייכים לטיפולו הישיר של "סלבן". הם הופיעו במשרדנו
לאחר שנמצאו בארץ תקופה של שנתיים. הם באו במצב של התמטרות, ואז
הכרנום, בעצם, גם כיום ה"סלבן" הוא הוא האחראי להם ולא אנו.
"סלבן" נתקל בקשיים עצומים, ביחוד לאחר סדור העווררים בגדרה, "סלבן"
נתקל בקשיים חברתיים וכו'. בכלל, החומר האנושי של העווררים הוא קשה
מאד.

עלינו קודם כל להמציא להם טקציות חדשים
בארץ. אנו מוטרדים, שזוהי הבעיה של "סלבן", ואילו ה"סלבן", לאחר
כשלונותיו, אינו רוצה לספל בהם הלאה. אני סוכרחה לומר כי פנו טפלנו
בחלק מהם.

עווררים אלה מפורזים על פני המעברות
השונות, וכל מעברה ומעברה, ובעיותיה. בכל פעם שנתבקשתי, סרבתי לספל
בהם בגוף מאורגן. ואני רוצה לומר כי האפשרויות הכלכליות לעווררים בארץ
הן מאד מאד מצומצמות.

בקוביבה יש 2-3 עווררים העובדים בפשתן.
המעברה הזו עברה מכפר-סבא, וכולם רוצים לחזור לכפר-סבא, אולם מועצת
כפר-סבא עשתה טעיה לא טוב כאשר סרבה לקבלם בחזרה משום שהם עווררים.
השתדלנו להשפיע על המועצה. ברמת השרון העווררים עובדים בקליעה.
הם טוענים תמיד שהם צריכים להרוויח 3-4 לירות ליום, הם עובדים
בקבלנות.

יש ביניהם 12 בחורות העובדות בימים אלה
לבית-החלוצות שבנתניה. בעיית הבחורות נפתרה.

בפרדס-חנה בקשו להקים מפעל חדש.
העוררים מפרדס-חנה מבקשים להקים כפר חדש ו"מלבן" מתנגד, ובצדק,
כי קשה להתגבר על ריכוז כה גדול של עוררים.

מהתוצרת שלהם קנינו 70% מהתפוקה שלהם.

כשאנו באים אתם בדברים בקשר לקניית
תוצרתם, הם רוצים שנבטיח להם כל מיני דברים, ועל כל נקודה ונקודה הם
עוטים, דבר זה מראה על חוסר אסון.

בכפר העוררים בסירה קשה לנו עד מאוד.
אנו נתקלים בקשיים עצומים, הם אינם מסכימים לתנאי החוזה.

בפרדס-חנה ישנם 8 טלפונאים. אנו בדרך
כלל מחפשים תוך כדי מאמצים, מקצועות חדשים. הצענו למשל, סריגה
במכונות. במקצוע חדש זה עובדים 7 עוררים ו-6 פקחים. אכן בעיית
העוררים היתה נפתרת בזה אם היו שולחים לנו מכונות בריין. לאחר
דין ודברים, נמצא גוף שלישי שהיה מוכן לתת את הציוד אולם הוא לא
הסכים להיות בעל המפעל. כמובן שלא טוב שה"מלבן" יהיה בעל המפעל.

הבעיות שעמדו בפנינו היו: מי יכול
להיות בעל המפעל; וטי ישווק את התוצרת. אם המקצוע נמצא מתאים
עבור העוררים, אזי הסווק נמצא לא מתאים. כיום יש לנו 70 יצרנים
בארץ, ואין לנו שיווק לתוצרתם.

היו"ר ב. אבניאל: בכמה אנשים מטפל המוסד הזה?

גב' סמירוביץ: יש 1000 עוררים מכל הגילים בארץ. 50%
מביניהם הם עולים חדשים. 100-120 איש
סחכים לסידור בעבודה.

יש לנו קורס לטלפוניסטים, ונמצאו שהם
מוכשרים מאוד.

הצענו לעוררים ללא סדרו עבודה, אך
הם סרבו, כי הם דורשים תנאי שכר סוגזמים.

היו"ר ב. אבניאל: לכמה אנשים הצעתם?

גב' סמירוביץ: ל-15 איש.

עוררים אלה דורשים גם שיכון. אין זה
מתפקידנו, זה מתפקיד הסוכנות.

ד. נצר: לא נאמר להם איזו ועדה מטפלת בהם. נאמר
להם שסענו את דבריהם וניכנס בבירור
בעיותיהם ונטפל בהן.

היו"ר ב. אבניאל:

מאחר שאני רוצה שיפנו את רחבת הכנסת,
אזי צריך לעשות מאמץ בכיוון זה.

ט. כפרית:

אני שמחה שד"ר אבניאל נכנס לבעיה בטלוא
היקפה. אנו, היושבים כאן, הננו בעל נסיון
רב בפניות אנשים מסוג זה. בענין סחנה פרדס-חנה, היו הפגנות והיו
סלחות שנתקבלו על-ידינו, וסיכסנו בהחלטות שהיו מאד קיצוניות לגבי
יכולת ביצוען מטעם ועדת הכנסת. ענין זה נסטר לרשות מטלטלית, לרשות
ראש הממשלה. ראש הממשלה סטר דבר זה לשר לבון. וד"ר ליבנה ז"ל,
טיפלה בענין. הסעד מהווה גורם לא גדול. הסעד נתן את תמיכתו הסיניסלית
לכל מטפחה ומטפחה. אולם למעשה, המציאות היא זו שסספר הגורמים הוא
יותר גדול מססרד הסעד. התשלסלות פרסה זו הגיעה לידי כך שד"ר ברגר
עמד בראש, וניסה להעביר בפעילות סכסיסלית ענין זה. אך לא אכנס לפרטי
הפרטים של הפרסה, וכן לעסוד על יכולת המוסדות שלנו, אך זאת אציין,
כי עלינו להיזהר מאד מהבטחות-יתרות.

על כן, אני מציעה להיכנס לבירור בעיית
העווריים, ונסתדל לפעול, מבלי לומר להם איך וכיצד אנו מטפלים, תוך זמן
ססויים.

היו"ר ב. אבניאל:

לי יש גישה אחרת על עבודת הכנסת.
אני סבור שארבע חסיסיות מוסנס של חברי
הכנסת מתבזבזים על דירנים. אני חושב שדבר כזה לא צריך להיות.
יחד עם זאת אתם אוסרים, שיש לפס נסיון רב וסר בשטח זה. ואני מציע
שצגיד להם שאת תשובתנו ניתן להם אחרי שנחלים בענינם.

(3 חברי המסלחת של העווריים נכנסים,
ואוסרים את ספנתיהם: אבודגה יצחק, כצון עזרא, חלבי דוד.)

היו"ר ב. אבניאל:

אתם יושבים כרגע בפני ועדת הסירותים של
הכנסת, אשר מתפקידה לחוקק חוקים ולהשפיע
על כל מיני דברים במדינת ישראל. אנו מצטערים וססחים יחד עם זאת לקבל
אתכם. מצטערים על כי הלכתם בדרך לא רצויה. אתם בודאי יודעים, או
שנאסר לכם, שאסוד להפגין לא בפני הכנסת ולא בפני רחבת הכנסת, ואתם
בניגוד לחוק עסיתם זאת. עסיתם לא טוב. אנו סבקסים סכם שתתחסבו
בבקשתנו שדברים כאלה לא יישנו.

מסללת ישראל ערה לפעולות טובות רבות.
יסנם יותר טעסרות אלפים נכים, חולים, ספדינת ישראל סספלת בהם. יש
למעלה מאלף איש שאלקים שלל מהם את סאור עינם, וסהסדינה סספלת בהם.
אתם ססחיינה זו, חייבים לדאות עצסכם שהסדינה תעזור לכם. בעסה הכל
זנספל בפניותיכם הצודקת.

אבודגה יצחק:

ברצוני לססוד לכם את הגילוי דעת שלנו.

היו"ר ב. אבניאל:

(קורא את גילוי הדעת)

גלוי-דעת אל הצבור

"זה 3 שנים שאנו נחבקים על קיומנו. חיים קשים פשוט. חוסר העבודה המתמיד פוגע בנו קשות ומיין באפשרותנו להתקיים ולקיים את משפחותינו. כולנו מפורזים במעברות שונות, ולפרות פניותינו הסרובות לכל מיני טוסדות ממלתיים ועירוניים, מצאנו תמיד אוזן סמוטה, באין סי טיעסה סטהו לטובתנו.

לאחר שנוכחנו לדעת שכל התביעות הצודקות שלנו מצאו את פתרונן - באנו בהפגנה לכנסת בתביעה לעבודה וטיכון אנושי מתאים. ההפגנה התקיימה ב-12.5.53 ובפגשנו עם "הועדה לפניות הציבור" בכנסת, והובטח לנו שתינתנה הוראות מתאימות לסוסדות האחרים שידאגו לנו.

בסוף חודש ימים לא קיבלנו כל הודעה. ב-27.7.53 פנינו בסכתב לועדה הנ"ל ודרשנו סלוי ההבטחה שניתנה לנו. ב-3.8.53 התליצנו במסדר הסעד - מחלקת הטיקום, סטרבה לקבל אותנו בטענה שסנהלת המחלקה נמצאת בחופש, והובטח לנו סמיד עם טובה מהחופש נוזמן לטיחה. ב-23.8.53 קיבלנו, אמנם, סכתב טועדת הכנסת שניתנו הוראות לסוסדות לסדר אותנו בעבודה וטיכון. אולם סכל ההבטחות, לא יצא מאופה עד היום הזה.

אי-לזמת החלטנו להפסיך במאבקנו, עדי נסיג סידור בטבילנו. אין אנו יכולים יותר לסבול את כל הצרות שלנו.

אנו פונים בזה לכל הסיעות בכנסת וליו"ר הכנסת שיתחטבו עם מצבנו הקשה ותובעים דיון דחוף לסם טציאת דרכים לעזור לנו. לא בנוח ולא נסקוט עדי נבוא על סיפורנו!

אנו תובעים עבודה ושילכון אנושי מתאים

ועדת העוררים
העולים החדשים.

8.11.53

היו"ר ב. אבניאל:
אתם יושבים פה בפני ועדה המורכבת סכל הסיעות ובציגי כל המפלגות בטדינת ישראל. אנו רוצים לסמוע סכם, סה הן התביעות המססיות סאתם תובעים.

עזרא בצור: אנו רוצים עבודה.

זה 3 שנים שאנו נמצאים בארץ, לא נמצא איס שהתעניין בנו. סזנביחים אותנו. דוחים אותנו. סכל סאות הפעמים ספנינו אל הסוסדות, דחו אותנו בכל הרפאות. אינם ססלאים את הבטחותיהם. אנו סובלים מהמצב בו אנו נתונים. אנו ספורזים על פני כל המעברות. איננו יכולים ללכת לאיזה שהו סקום, אין סי שיוביל אותנו לסקום שאנו חסצים להגיע. אולם אם היינו ססודרים בעבודה, לא היה סגיע סבלנו כפי שהגיע. יש בינינו בעלי משפחות סאינם יכולים לקיים את משפחותיהם בכלל. הם יושבים בבית-עולים וסקבלים 80 לירות לחודס. ואני שואל, כיצד אדם יכול להתקיים ב-80 לירות לחודס כשהו ססופל בטספחה בת 8 נפסות? רווק סקבל 7 לירות. על כן, אנו תובעים סידור ססום סאיננו יכולים לסבול את המצב הזה.

האם טבין 15 האנשים קרה סססרו להם עבודה ולא רצו לקבלה?

היו"ר ב. אבניאל:

אדוני, אם היו מציעים לך עבודה בטכר
של לירה אחת ליום, האם היית מקבלת? לאחר שהוצע

דוד חלבי:

לי, קבלתי עבודה כזו.

האם יש לכם איזה שהוא דעיון כיצד לצאת
מהמצב הזה?

היו"ר ב. אבניאל:

יש מבטים פקחים העובדים באריגה, בטברשות
ועוד, אנו אומרים שלהם הרבה יותר קל
לטפוח עבודה אחת מאשר לנו; אותם אפשר יהיה להעביר לעבודה אחת.

דוד חלבי:

מאשר לנו כי ישנו מספר כה גדול של עוורים
שלא תימצא פרנסה לכולם. בטברשות כבר
עובד מספר מסויים של עוורים שמוציא תוצרת שהשוק איננו יכול לקלוט
אותה, והם אינם יכולים להתקיים.

היו"ר ב. אבניאל:

שיוציאו מסקצוה זה את הפקחים וישימו אותנו.
אנו מבקשים לסדרנו בעבודה קליעה, סריגה,

דוד חלבי:

טברשות.

מאיזה מקום הקבוצה הזאת?

היו"ר ב. אבניאל:

מטעברות שונות.

דוד חלבי:

עלינו מנצדד, עיראק. שם היינו במוסד אחד,
וזה הדבר שמאחדנו פה. אנו סתכתבים בינינו. המבוגרים טבינינו היו
עובדים ברדיו. יש בינינו גם כאלה היודעים לנגן.

איזה עבודות אתם יודעים?

ב. כצנלסון:

כל עבודות הקט, קליעות, כסאות טגס נגינה.

דוד חלבי:

בגלוי הדעת שלכם אתם תובעים מלבד עבודה,
גם שיכון. הרי אתם גרים באיזה שהוא מקום.
אתם יודעים שבעיית השיכון היא בעיה קשה מאד.

היו"ר ב. אבניאל:

נותנים לכולם שיכון. ושיכון מגיע לכל יהודי.

דוד חלבי:

אין יכולת לסדינת ישראל לספק שיכונים
לכל אחד ואחד, טטום שאין לה אמצעים כספיים.
אל תחשבו שהבעיה היא כה קלה. כרגע הרי אתם גרים באיזה שהוא מקום.

היו"ר ב. אבניאל:

דוד חלבי:

נכון, אנו גרים באהלים קרועים.

אדוני אומר שלא מיד מקבלים שיכון.
אני מסכים אתך, האם לא הגיע עוד הזמן שנקבל שיכון, וזאת לאחר
3 שנים?

היו"ר ב. אבניאל:

בודאי סגניע לכם. האם אתם חושבים
שעם ישראל או מדינת ישראל לא רוצים
את מיטב יכולתם? - מולם, זה לא הולך בבת אחת.

חלבי דוד:

האם תקופה של 3 שנים איננה מספיקה? בו בזמן
שאנו יודעים, שיטנם כאלה שקיבלו את שיכוניהם

תוך שנה-שנתיים.

ס. כפרית:

לא ניתנה תשובה על שאלת היושב-ראש,
פי גר באהלים.

דוד חלבי:

ישנו אחד כזה, שמו חסום, גר בטעברת
חיריה עם דודו. דודו רואה בעיניו.

חסום הנו רווק.

היו"ר ב. אבניאל:

אם אין לכם מה להוסיף, אבקשכם לחכות
בחוץ עד אשר ניתן לכם את התשובה.

ס. כפרית:

נוכחתם לדעת שאי-אפשר להוציא מיד מסקנות,
כי היו כמה פטיות בדבריהם. יש לבדוק את
הבעיה. הבעיה בפני עצמה הנה קשה וחמורה. צריך להעמידם על עובדה
שיטנם צנורות לבדיקה וחקירה.

היו"ר ב. אבניאל:

ברצוני לומר משהו: דבריה של חברת הכנסת
כפרית מאוד נראים לי. אולם מצד שני,
חובת המפת טחייבת אותי לומר שבמידה שאני תמים-דעים, הרי התרשמותי
מדבריה של הגב' סאירוביץ שקצת לא סופל בענינם, באטרה בין היתר,
שלא היו סכונות הבריין, וכו'; זאת ועוד: יכלו להפעיל טחסן מרכזי,
אך לא הופעל מפני שהם סרבו. דברים אלה נראים שיש צורך בבירור
ודחיפת הענינים.

ב"צ הרצל:

התרשמותי מכל ההופעה הקצרה הזו היתה,
שהאנשים נמצאים תחת רוטם פוטעה של
חובת המדינה, של מפטרות המדינה. כן נראה לי שיש הרבה הגזפות
בדברים.

אני בדעה זו, שאל לנו לסחרר את "סלבן"
בבעיה זו. יש לפצוא פתרון מבלי לרכז אותם.

אני מציע, לקבל קודם כל חוטר על כל אחד ואחד מהעוררים האלה, ואני בטוח שבמצב שסיכונים של אלה הוא בערך אותו הסיכונים של כל האחרים. סותר לנו להזמין את "סלבן" בשאלה זו, ואני בטוח שאפשר יהיה להפיע עליו לפצוא פתרון אינדיבידואלי; ברצוני לומר, שריכוז של עוררים הוא לפעמים טוב. כפי שבאחד על ידם, הם באו מסוסד אחד.

אני מציע שתשובתנו תהיה כזו: ראשית נסביר להם שבמובן שיכון, הם מפריזים במקצת. ופה אנו לא צריכים לומר להם שמיין זה מתפקידנו וכו'. בקטר לעבודה, היו"ר יוכל להסביר להם את מצב הטקציות שהם הם מתעסקים, ולבקטם לספק לנו רשימה של שמות חבריהם העוררים, ואנו נצדנו כברר כל סקרה וסקרה, ותוך תקופה של 6 שבועות, נאמר, הם יקבלו את תשובתנו.

ד. נצר:
אני מצטערת שהיו"ר נמצא איתנו בפעם הראשונה בעניין בו אנו מתעסקים זה שנים רבות.

זהו סוג של אנשים שהוא הרבה יותר קשה מכל היתר אשר בענייניהם התעסקנו עד כה, ועבדנו בענייניהם למעלה מסנתים עד כדי שהבאנו חוק לכנסת. זוהי בעיה רצינית מאד. לא כל הסדינות מצליחות לפתור את בעיות הנכלים והעוררים במהרה.

יש חלקים שונים בציבור שבדרך כלל אנוהבים לבחוש בענייניהם כאלה. לא יתכן ש-15 איש יפגינו, וידעו לעשות זאת מבלי כל הוראה שהיא. הם הרי אמרו כי הם 15 אנשים, והם קשורים לעוד 10.

גב' סאירוביץ הביאה בפנינו בעיה כללית של העוררים. וכאן אני מציעה ליו"ר לדבר בשם חברי הוועדה ולומר לעוררים, שאנו ניכנס לבירור כל פרט ופרט, ונבוא בדברים עם מוסדות הסעד ונראה מה לעשות.

א. חביבלי:
חברי הוועדה דוגמים לדבר אחד בלבד - ההפגנה. אין זה מתפקיד הוועדה אם הם עשו הפגנה או לא עשו הפגנה. מתפקידנו לפצוא פתרון לבעיה קשה זו.

אני שואל: מדוע נשיאות הכנסת סרבה לקבלם? הבטיחו להם כל מיני הבטחות, אז מדוע לא ניתנה להם תשובה?

היו"ר ב. אבניאל:
אתה עוד תטמע את התשובה.

אנחנו זה מחובתנו ומתפקידו של יו"ר הכנסת להטיף סוסר במקרים מסויימים, כשיש צורך בדבר, וזה סזכותנו לספל בכך. אין סום דבר האוסר עלינו.

גב' סאירוביץ:
היו מצלי 20 פעמים, קבילתי אותם והסברתי להם מה שהסברתי. אולם רק פעם אחת, כשהייתי בחופשה שבתי, הם באו והסגן שלי קיבל אותם. כפי שהסברתי קודם לכן, הופעותיהם במסרד סכבידות על אפשרויות העבודה. הסברנו להם את המצב והכרנו במצבם שיש לסדרם.

אני מצטערת שהיו"ר קיבל רוטם שעניינם הוזנח. אסדתי שהשאלה העקרונית היא שבעיה זו שייכת ל"סלבן", ומיין זה עניין של הזנחה.

ברצוני להדגיש ולומר, שדוקא בטוח שיכון
העוורים נעשה הרבה מאד. אינני מומרת שנעשה לטובת הבחורים האלה שהופיעו
כאן, אולם לעוורים אחרים נעשה בסיטב היכולת.

אם הוקם המחסן המרכזי, אז הוא הוקם
ביזמתנו, ונהנים מזה העוורים הוותיקים בארץ.

לצערנו, אין להם בנו מסון, וכל יום
הם באים בטעיף חדש ובנקודה שהם עומדים עליה, ואינם נותנים להתקדם
בחתימת החוזים איתם. במקרה זה הם הם שצריכים להיות המעוניינים ואנו
היוזמים.

גם דעתי היא זו, שאנו צריכים לטפל בכל פרט
ופרט לחוד.

ביחס למה שאמר דוד חלבי, על השכר של לירה
אחת ליום, ברצוני לומר שברמת הטרון עבדו העוורים בלירה אחת ליום
וזה היה בתקופת הלימוד. הם יכולים להגיע גם ל-3,5 לירות ליום,
וזה אותו השכר שמקבלים גם אנשים פקחים.

אנו תומכים בהם בסובן כספי, והם מקבלים עד
היום 10 לירות סלשכות הסעד.

אנו מסתדלים מאד להכניס את העוורים לתוך
התעסיה הקיימת, ואנו עושים זאת מתוך שאיפה לפזרם בקרב הפקחים.
אך הם דורשים שיוקם בית-פלאכה מרכזי.

לצערנו, אין שיווק בארץ לתוצרתם,
וכל זמן שאין לנו שיווק ואין לנו חומר גלם, אזי זה סכביד ומקשה
עלינו מאד. בגדרה, לפסל, יושבים על מלאי גדול מאד ואינם יכולים
לשווקו. כפי שארצנו היו רותה, אין זה ענין של טכונות.

היו"ר ב. מבניאל: כמה עוורים סדרתם בעבודה?

גב' מאירוביץ: בין 50 ל-60. יש עוד 100-120 עוורים
בלתי-מסודרים.

הם מעוניינים לעבוד במקצוע המברשות,
מטאטאים. אילו היינו יכולים להבטיח לשווק 70% מתוצרתם במסדרים
המסלתיים, כי אז היה טוב; אולם זוהי שאלה מאד רצינית מסוג שהמסדרים
המסלתיים קטורים למיכרו.

היו"ר ב. מבניאל: מה מפריע ענין המיכרו לכאן?

האם מסרד הסעד איננו יכול להוסיף עוד
10% כדי לשווק את התוצרת של העוורים?

גב' מאירוביץ: הקונה הגדול ביותר הוא מסרד הבטחון.
גם מסרד זה חייב לעשות את המכרו. אם
הם לא יעשו מכרו, הרי הם יעמדו בפני קשיים עצומים. לא מעוניינים
לסחר את העוורים ממכרו, מסיבה זו שרוצים שהעוור יגיע להתחרות.

ב. כצנלסון:

באליזה סולם עדיפויות אתם סדרתם את האנשים האלה?

גב' טאירוביץ:

הכנסת חייבה אותנו.

לדעתי, אם יסדרו כל אחד ואחד באופן אינדיבידואלי, זה יהיה הרבה יותר קל. אפשר יהיה לטווק את תוצרתם בעסק חפר. הקוטי העקרי שאנו עוסדים בפניו הוא, טיווק תוצרתם.

אגב, ה"טלון" טוכן לתת חוסר גלם לתעטיה

סלהם.

באשר לסיכונים סלהם: הם גרים בצריפים

כמו כל האחרים.

היו"ר ב. אבניאל:

האם יש כאלה בנינו הרוצים לערוך סיור ולראות כיצד הם גרים?

ב"צ הרמל:

אפשר לקבל ידיעה על כך מבלי לערוך סיור.

גב' טאירוביץ:

על הובלתם והבדירות שלהם: כל אחד ואחד מהם יכול לקבל כלב. זה עולה לנו 50 לירות, ולאחר טכן כלכלת הכלב גם כן עולה לנו. לשכות הסעד מסלמות כל זה. אולם ישנם כאלה שאין להם כל יחס לכלב, אינם אוהבים כלבים.

ס. כפרית:

גב' טאירוביץ, אמרת שאינך מחסינה את החוק הזה של המברשות.

גב' טאירוביץ:

בגלל סיבה פסיכולוגית. כי אם אנו מבקשים חוק כזה, אזי אנו כאילו מצטמצמים על המברשות בלבד. אנו חוששים פן זה יפריע לנו בסטחים אחרים. טקצוע המברשות הוא טקצוע גם שלא כל עוור יכול לעבוד בו.

הטקצוע הזה כיום בארץ, במצב הנוכחי, איננו מסנה ולא כלום. במצב הנוכחי יינתן רסיון לכל עוור ופיקח. הרסיון יינתן לאלה שעובדים כיום. והוא יפתור את השאלה בעוד 5-6 שנים במידת מה. יחד עם זאת, אנו רוצים לחייב את המורדים המסלתיים לקנות רק מהתוצרת של העוורים.

היו"ר ב. אבניאל:

ברצוני להבין: מה ההתנגדות הזו שאנו נסתדל תוך שנה אחת להעביר 50% מהפקחים לעופקים בתעטיית המברשות ובסקומם בכנים רק עוורים?

ב"צ הרמל:

אז תהיה לך הפגנה של פקחים.

גב' ספרוביץ:

הטוב הנופטי הוא הרבה יותר חופשי בשבילם.
הביקוש יכול לחמש את הטוב הנופטי. העוררים
אינם יכולים לעמוד בהתחרות של השיווק. אולם, ישנה נכונות רבה מצד
הצרכנים, אך ענין המיכרוז מפריע להם בממד מסד.

היו"ר ב. אבניאל:

חבר הכנסת הביבי איננו מסכים לומר להם
כמה שלים גענין ההפגנה. הרי איננו יכולים
להפוך כל בעיה קטנה לענין של הפגנה בכנסת.

(שלושת חברי המסלחת של העוררים נכנסים טוב).

הקדמנו בדיון ספצה בענינים שלכם.
אנו שמענו גם הסברים אשר מהם יוצא טרם השנה סודר ע"י משרד הסעד
וגופים אחרים 50-60 מנשים בעבודות טובות.

אני חוזר ואומר: אתם אינכם היחידים
שחסר לכם מבחינת הבריאות וכוסר עבודה; ישנם עשרות אלפים כמותכם;
ודאי שלכם לא טוב ורע, - גם לאחרים לא טוב ורע.

(ג) איננו סבורים, כלומר חברי הוועדה
אינה סבורה, שאדם שלקח במאור עיניו הוא איננו אדם; אלא להיפך, הוא
חייב להתגבר ולדאוג בעצמו לעצמו. הסדינה תעזור לו, וצריך לעזור לו.
אולם אל לכם לחשוב כי רק מה שנדמה לכם כך חייב הציבור לעשות.

ואני פה רוצה לומר לכם דבר אחד: אתם יכולים
לעשות הפגנה, ואנו מתייחסים אליכם כאל ספגינים יוצאים מן הכלל, אולם
לא יתכן שכל גוף ייעשה מה שנדמה לו. אנו מבקשים סכם להימנע מלהגרר
מהפעות חיצוניות.

כמה דברים חיוביים שאנו רוצים לעזור לכם:
נעשה את הכל על מנת להשפיע על הגורמים כדי שבקשותיכם הצודקות תקבלנה
טיפול זריז. סוטב שתזדיינו בסבלנות ונעשה משהו עבורכם. אנו מבקשים
רשימה של סמותיכם, היכן הם נמצאים, מצבם המשפחתי וכו'. וכדי להקל
עליכם את הדבר הזה, נבקש מאחד הנציגים של משרד הסעד לבדוק מה מצבם
של אלה, איזו עבודה הם מבקשים, כיצד יכול להיות הסידור - אם בצורה
אינדיבידואלית וכו', או בצורה אחרת, לבד בבית ועוד. אחד ממשרד
הסעד ימציא את הפרטים, וכן לפי הציעו עבודה וטרוע לא נתקבלה.
הרי גם אתם אינכם יודעים את כל הפרטים של השאלה הזו, ולפעמים נדמה לכם
משהו לא סדוייק.

(2) אנו נבוא בדברים עם גורמים אחרים,
כמו "סלבן" והטוכנות;

(3) נברר את בעיית הסיכון שלכם.
הוברר לנו כי בענין זה שלם זו בלבד שאתם ופלים לרעה, אלא ישנה גישה
של זכות-יתר. וכאן ברצוני לומר לכם: אל תיתלו בתקוות.

פיד לאחר שנקבל את הרשימה הזו ממכם,
הוועדה עם משרד הסעד ייכנסו לענינים ו-6 שבועות לאחר מכן נזמינכם
שנית ונמסור לכם על התוצאות. אנו בכנות וברצינות נסקוד על הבעיה
שלכם.

הבאנו חולים, נכים, חולים קשה ועוד.
הבאנו כל אלה באחוז גבוה יותר מכל נוסף אחר בעולם. חיסלנו גלויות
שלמות, ואכן הסדינה בפצת בהתלבטויות ומעונינת להתגבר עליהן.

וכאן ברצוני להדגיש כי לא כל כך קל להוציא
מנשים פקוים מעבודת תעשיית מברשות, אבל נבטיח לכם שלם בכניס מנשים
חדשים למקצוע זה.

אני טוב חוזר למר טאטרתי: 6 שבועות לאחר שהרטיטה הזו תוסצא - ניתן לכם על התוצאות. אני מבקש מאנשי הסעד שכאן, להתקטר עם אחד מהאנשים האלה על מנת לעזור לברר את ענין.

מר חלבי: אנו יכולים לפסוד לכם את הרטיטה עכשיו.

היו"ר ב. אבניאל: זה ברור לכם, שאתם מתפזרים למעובותיכם, ואחרי 6 שבועות בודיעכם. והיה, ולא התפזרתם - אזי נצא בגילוי דעת בגדכם. אני אומר לכם, כי נסתדל לעזור לכם.

מר חלבי: אנו באנו מסקוטות טובים ורחוקים, אנו אנו מבקשים תחבורה לחזור לסקוטותינו.

היו"ר ב. אבניאל: אנו פונים בבקשה מנציגי סרוד הסעד שיקלו עליהם את התחבורה.

ט. כפרית: אין תקציב לזה.

ב"צ הרטל: אני מתנגד בפרינציפ להחזיר מפגינים הביתה. אם כך הדבר, הרי היינו צריכים להחזיר לפני טנה-טנתיים את המפגינים בענין הסילוטים.

היו"ר ב. אבניאל: אני מתייחס למקרה זה כמקרה סוציאלי. אני סוכן להעמיד את הדבר הזה להצבעה. הצעתי היא, להסליץ בפני סרוד הסעד למצוא דרך להקל להם לחזור לבתיהם.

גב' סאירוביץ: אין לנו סעיף כזה.

ב"צ הרטל: לא נסליץ, כי אין זה מתפקידנו.

גב' סאירוביץ: הם עלולים בגלל זה להיסאר.

היו"ר ב. אבניאל: דעתי היא, שאנו מבקשים או פונים או לסרוד הסעד או לכנסת להחזיר אותם.

ט. כפרית: איננו חושבת שאנו צריכים להצביע בענין זה.

ב"צ הראל:

אני מתנגד לטפל בטאלה זו.

ה צ ב ע ה

3 - הצעת ח"כ הראל לא לטפל בטאלת החזרת
המפגינים לביתם

1 - הצעת היו"ר לפנות למסדר הסעד
בבקשה להחזיר את המפגינים

הצעת ח"כ הראל לא לטפל בענין
בתקבלה.

ב"צ הראל:

האם מותר לי למסור לפרסום בעתונות, כי
יושב ראש ועדת הסירותים הבטיח לעוורים
שהפקחים יוצאו מעבודות מסויימות בכדי שהעוורים יסתפקו בדרישותיהם?

היו"ר ב. אבניאל:

אני סבור שנמצא דרך לסידורם בעבודה.

אנינו אומר יחד עם זאת, שאני מתנגד למסור
לעתונות. אני מדגיש, שאני לא אסרתי שנוציא את הפקחים, אלא אסרתי:
אין יכולת להוציא את הפקחים העובדים שנים מספר בטקצוים, אבל מתקבל
על דעתי שנסגור טקצוים מסויימים בעתיד. זוהי מטאלה. אם חברי הוועדה
יתסכו בי, הריני סהכן לסגור טקצוים מסויימים.

ד. נצר:

לדברי חבר הכנסת הראל: כל מה שנאמר ביחס
לפקחים, זו היתה דעתו של היושב ראש בלבד.

ה ו ח ל ט

להעמיד לסדר היום של הישיבה הבאה:
גורל מוסדות הילדים במעברות ובנישובי-
עולים.

הישיבה נבעלה בטעה 11.15